

Lehdistötiedote

Luxemburg, 17. maaliskuuta 2020

Tarkastajat tutkivat disinformaation torjuntaa EU:ssa

Euroopan tilintarkastustuomioistuin tutkii hiljattain käynnistämässään tarkastuksessa toimia, joilla unioni pyrkii torjumaan sellaisen todennettavasti väärän tai harhaanjohtavan tiedon levittämistä, jonka tarkoituksena on saada taloudellista hyötyä tai tarkoituksellisesti johtaa kansalaisia harhaan tavalla, josta voi olla vahinkoa yleiselle edulle. Tarkastajat arvioivat disinformaation torjuntaa koskevaa EU:n toimintasuunnitelmaa tarkoituksenmukaisuuden, toistaiseksi saavutettujen tulosten sekä tilivelvollisuusjärjestelmän näkökulmasta. Tarkastus kattaa Euroopan ulkosuhdehallinnon (EUH) StratCom -työryhmien valmiudet puuttua disinformaatioon, nopean hälytysjärjestelmän perustamisen sekä sähköisten verkkoalustojen ja muiden elinten allekirjoittamat käytännesäännöt. Lisäksi tarkastetaan hankkeet ja EU:n aloitteet, joilla lisätään tietoisuutta aiheesta ja parannetaan yhteiskunnan häiriönsietokykyä.

Internetin, sosiaalisen median ja uuden digitaalitekniikan kehitys on mullistanut tavan, jolla ihmiset hankkivat tietoa ja kommunikoivat. Samalla se on tuonut mukanaan kasvavia haasteita, kuten luvattoman pääsyn tietoihin ja tietojen luvattoman käytön sekä harhaanjohtavan sisällön nopean lisääntymisen. Yhteiskuntaan pyritään monesti aiheuttamaan jakolinjoja käyttämällä hyväksi arkaluontoisia aiheita, esimerkiksi muuttoliikettä, ilmastonmuutosta ja terveyteen liittyviä kysymyksiä.

“Tarkoitukselliset pyrkimykset pahantahtoisesti haurastuttaa ja manipuloida julkista mielipidettä voivat muodostaa vakavan uhan unionille,” toteaa tarkastuksesta vastaava Euroopan tilintarkastustuomioistuimen jäsen Baudilio Tomé Muguruza. “EU:n kansalaisten on saatava tietää, torjuuko EU toimintasuunnitelmallaan disinformaatiota tehokkaasti.”

EU:n on löydettävä disinformaation torjunnassa oikea tasapaino yhtäältä demokratian suojelemisen ja toisaalta sananvapauden ja tiedotusvälineiden moniarvoisuuden kaltaisten perusoikeuksien ylläpitämisen välillä. EUH:n mukaan Venäjän disinformaatio on suurin uhka EU:lle, mutta eräät muutkin kolmannet maat ovat alkaneet soveltaa samanlaisia strategioita.

Vuonna 2015 perustettiin East StratCom -työryhmä torjumaan Venäjän disinformaatiokampanjoita. Kesäkuuhun 2017 mennessä EUH perusti kaksi muuta työryhmää: Länsi-Balkanin StratCom-erityistyöryhmän sekä eteläisen työryhmän Lähi-idän, Pohjois-Afrikan ja Persianlahden alueen maita varten. Syyskuussa 2018 julkaistiin käytännesäännöt. Ne koostuvat

Lehdistötiedotteessa esitetään Euroopan tilintarkastustuomioistuimen laatiman tarkastuksen ennakkoesittelyn keskeiset tiedot.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

joukosta sähköisten verkkoalustojen ja mainosalan toimijoiden vapaaehtoisesti sopimia, itsesääntelyyn perustuvia sitoumuksia. Käytännesääntöjen tarkoituksena on lisätä poliittisen mainonnan avoimuutta, nopeuttaa valetilien sulkemista ja tukahduttaa disinformaation levittämiseen liittyvät kannustimet.

Komissio ja unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkea edustaja perustivat maaliskuussa 2019 yhdessä jäsenvaltioiden kanssa nopean hälytysjärjestelmän. Sillä lujitetaan yhteistyötä ja koordinoitua kaikkien disinformaation torjuntaan osallistuvien toimijoiden kesken.

EU:n toimintasuunnitelman avulla pyritään myös turvaamaan Euroopan parlamentin vaalit, tukemaan eri alojen riippumattomia faktantarkistajia ja tutkijoita sekä parantamaan medialukutaitoa. Toimintasuunnitelman avulla tuodaan jäsenvaltiot ja EU:n toimielimet yhteen kehittämään valmiuksia ja torjumaan disinformaatiota proaktiivisesti. Jäsenvaltiot ovat toivoneet, että toimintasuunnitelmaa tarkistetaan ja päivitetään säännöllisesti.

Tiedoksi toimittajille

Tarkastajat ovat tänään julkaisseet tarkastuksen ennakkoesittelyn, joka koskee EU:n toimintasuunnitelmaa disinformaation torjumiseksi. Tarkastuksen ennakkoesittely löytyy kokonaisuudessaan englanninkielisenä sivustolta eca.europa.eu.

Tarkastuksen ennakkoesittelyissä annetaan tietoa meneillään olevasta tarkastustehtävästä. Niiden on tarkoitus toimia tietolähteenä tarkastuskohteena olevista toimintapolitiikoista tai ohjelmista kiinnostuneille tahoille.

Tarkastuskertomus on määrä julkaista vuonna 2021. Tilintarkastustuomioistuimella on aiemmin laatinut [katsauksen](#) EU:n kyberturvallisuuspolitiikan vaikuttavuuteen liittyvistä haasteista.

Lehdistö – yhteydenotot:

Damijan Fišer – sähköposti: damijan.fiser@eca.europa.eu puhelin: (+352) 4398 45510 / matkapuhelin: (+352) 621 552 224